

YENİ DOĞMUş BEBEĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I. Doğum Anı ve Doğumun Hemen Sonrası

- Akış Őeması 1'e (AŞ1) bakınız.

II. Bebek Stabilize Olduktan Sonra

- Bebeğin göbek ve göz bakımını yapın (Y1)
- 1 mg. İ.M.K vitamini uygulayın
- Bebeği dikkatle tartın
- Bebeğin baş çevresini ln (Baş evresi ölçümünde kafanın en büyük çapı kullanılır.)
- Bebekte doğumsal anomali olup olmadığına bakın (AŞ2)
- Sarılığı var mı kontrol edin
- Bebeğin ısırını kaybetmesini önlemek için bebeği giydirin
- Mümkün olan en kısa sürede anne sütü alması için anneyle tensel temasını ve emzirilmesini sağlayın
- 1 ve 5. dakikada APGAR değerlendirmesi yapın (AŞ3)

III. Bebek ve Anne Kurumdan Ayrılmadan nce:

- Yenidoğan Tarama Programı (NTP) için kan alın (Y2, AŞ4a, AŞ4b, AŞ4c)
- Hepatit B aşısını yapın (Y3)
- Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
 - Emzirme (AŞ5a - AŞ5b)
 - Gaz ıkarma tekniği, kundaklamanın zararları
 - Emzik ve biberon kullanmama, el yıkama ve bebek ile sağlıklı iletişim
 - Göbek bakımı
 - nemli hastalık bulguları (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil, vs)
 - Bebek hijyeni
 - Bebek banyosu

- ➔ Kazalardan korunma:
İlk aylarda bebeğin yatağının çok yumuşak olmaması, yüzüstü yatırılmaması, bebeğin küçük çocuklarla yalnız bırakılmaması konusunda ebeveynleri uyarın
- ➔ Aile planlaması
- İşitme taraması hakkında bilgilendirme yapın.
- Hastaneden ayrılmadan işitme taraması yapılmasını sağlayın
- Bulgularınızı bebeğin kayıtlarına işleyin
- Aileye aşı kartını düzenleyip verin
- Aileye doğum raporunu hazırlayıp verin
- Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- Kontrol için randevu tarihini belirleyin

İLK 48 SAAT İZLEMİ

I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun

- Anneyi ve bebeği nazik bir şekilde karşılayın
- Gerekli mahremiyeti sağlayın
- Kendinizi tanıttın
- Annenin ve bebeğin adını öğrenin ve kullanın
- Gerekli olumlu beden dilini kullanın
- İletişim için gerekli mesafeyi ayarlayın
- Anne ile yüz yüze olun, göz teması kurun
- Her aşamada soru sorabileceğini belirtin.

II. Bebek bilgilerinizi kullandığınız kayıt sistemine girin

- Tanımlayıcı bilgiler
- Annenin gebelik öyküsü
- Bebeğin doğumu ile ilgili bilgiler

III. Anneye bebeğin herhangi bir sorununun olup olmadığını sorun

- Sorun yoksa izlem şemasına devam edin
- Sorun varsa duruma göre ilgili yönergeleri işleme sokun (AŞ6)

IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın

- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın
- Baş çevresini ölçün (baş çevresi ölçümünde kafanın en büyük çapı kullanılır)
- Bebeği tartın
- Vücut ısısını ölçün (Y4)
- Bebeğin genel görünümüne bakın
 - ➔ Hareketli mi?
 - ➔ Canlı bir sesle ağlıyor mu? (Yukandaki her iki durumda cevap hayır ise hipotiroidi akla gelmelidir: (Y2).
- Bunun dışında hipoglisemi, elektrolit bozuklukları ve enfeksiyon da benzer bulgular yapabilir.)
- Fizik muayene ile saptanan doğuştan bir anomalisi var mı? (AŞ2)
- Cildi muayene edin (AŞ7a, AŞ7b)
- Sarılığı var mı?
 - ➔ Gözlerden iltihaplı akıntı geliyor mu?
 - ➔ Göbekte kızarıklık ya da iltihaplı akıntı var mı?
 - ➔ Deride püstül var mı?
- Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ8)
- Solunumu ve kalbi değerlendirin
- Gelişimsel Kalça Displazisi risk faktörü varsa (kız bebek veya makat gelişse veya ailede GKD öyküsü varsa) USG'ye yönlendirin

- Reflekslerini kontrol edin (Y5)
- Üreme organlarını muayene edin (AŞ9)

V. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin

- ➔ Emzirme (AŞ5a-AŞ5b)
- ➔ Gaz çıkarma tekniği, uyku (Y6), kundaklamanın zararları
- ➔ Emzik ve biberon kullanmama, el yıkama ve bebek ile sağlıklı iletişim
- ➔ Göbek bakımı (Y1)
- ➔ Önemli hastalık bulguları (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil, vs)
- ➔ Bebek hijyeni
- ➔ Bebeğin giysileri
- ➔ Bebek banyosu
- ➔ Kazalardan korunma:
- ➔ İlk aylarda bebeğin yatağının çok yumuşak olmaması, yüzüstü yatırılmaması, bebeğin küçük çocuklarla yalnız bırakılmaması konusunda anne-babaları uyarın
- ➔ Bebeklerin yanında sigara içilmemesi gerektiği
- ➔ Üreme Sağlığı

VI. Bebeğin doğar doğmaz Hepatit B aşısının yapılıp yapılmadığını sorgulayın (Y3)

VII. Yenidoğan taraması için bebeğin topuğundan daha önce kan alınıp alınmadığını sorgulayın (Alınmadı ise: Y2)

VIII. Yenidoğan işitme taraması yapılıp yapılmadığını sorgulayın (Y7)

IX. Anneye ücretsiz D vitamini verin ve bilgilendirme yapın

X. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin

XI. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ6)

XII. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin

XIII. Kontrol için randevu tarihini belirleyin

15.- 41. GÜN ve 2. AY İZLEMLERİ

I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun

- Anneyi ve bebeği nazik bir şekilde karşılayın
- Gerekli mahremiyeti sağlayın
- Kendinizi tanıttın
- Annenin ve bebeğin adını öğrenin ve kullanın
- Gerekli olumlu beden dilini kullanın
- İletişim için gerekli mesafeyi ayarlayın
- Anne ile yüz yüze olun, göz teması kurun
- Her aşamada soru sorabileceğini belirtin.

II. Bebeği ilk kez görüyorsanız:

- Bebek bilgilerinizi kullandığınız kayıt sistemine girin
- Fizik muayene ile saptanan doğumsal bir anomalisi var mı? (AŞ2)
- Gelişimsel Kalça Displazisi risk faktörü varsa (kız bebek veya makat gelişse veya ailede GKD öyküsü varsa) USG'ye yönlendirin
- Üreme organlarını muayene edin (AŞ9)
- Daha önce D vitamini başlanıp başlanmadığını, kullanıp kullanmadığını sorgulayın

III. Anneye bebeğin herhangi bir sorununun olup olmadığını sorun

- Sorun yoksa izlem şemasına devam edin
- Sorun varsa duruma göre ilgili yönergeleri işleme sokun (AŞ6)

IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın

- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın
- Bebeğin genel görünümüne bakın
- Hareketli mi?
- Canlı bir sesle ağlıyor mu? (Yukarıdaki her iki durumda cevap hayır ise hipotiroidi akla gelmelidir: (Y2). Bunun dışında hipoglisemi, elektrolit bozuklukları ve enfeksiyon da benzer bulgular yapabilir.)
- Cildi muayene edin (AŞ7a, AŞ7b)
- Sarılığı var mı?
 - ➔ Gözlerden iltihaplı akıntı geliyor mu?
 - ➔ Göbekte kızarıklık ya da iltihaplı akıntı var mı?
 - ➔ Deride püstül var mı?
- Baş çevresini ölçün (Baş çevresi ölçümünde kafanın en büyük çapı kullanılır.)
- Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ8)
- Solunumu ve kalbi değerlendirin
- Vücut ısısını ölçün (Y4)
- Bebeği tartın
- İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y9)
- Reflekslerini kontrol edin (Y5)

- Bebeğin işitmesini kontrol edin (Y7)
 - Bebeğin görmesini değerlendirin (Y8a,Y8b)
- V. **Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y10a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını gözardı etmeyin (Y10b)**
- VI. **Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin**
- VII. **Bebeğin gelişimini 2. aydan itibaren “Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi (GİDR)”ni kullanarak değerlendirin ve rehberi kullanarak destekleyin (AŞ11a, AŞ11b).**
- VIII. **Bebek prematüre ise “2. ay izleminde” uygun yönergeleri kullanarak bebeğe profilaktik demir başlayın (AŞ12)**
- IX. **Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin**
- ➔ Emzirme (AŞ5a-AŞ5b)
 - ➔ Gaz çıkarma tekniği, uyku (Y6), kundaklamanın zararları
 - ➔ Emzik ve biberon kullanmama, el yıkama ve bebek ile sağlıklı iletişim
 - ➔ Önemli hastalık bulguları (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil, vs)
 - ➔ Bebek hijyeni
 - ➔ Bebeğin giysileri
 - ➔ Kazalardan korunma (Y11)
 - ➔ Bebeklerin yanında sigara içilmemesi gerektiği
 - ➔ Üreme Sağlığı
- X. **Bebeğin aşılarını kontrol edin eksik aşılarını tamamlayın, aşı yan etkileri hakkında bilgilendirme yapın (Y3)**
- XI. **Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin**
- XII. **Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ10)**
- XIII. **Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin**
- XIV. **Kontrol için randevu tarihini belirleyin**

3-4 AY İZLEMLERİ

I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun

- Anneyi ve bebeği nazik bir şekilde karşılayın
- Gerekli mahremiyeti sağlayın
- Kendinizi tanıtır
- Annenin ve bebeğin adını öğrenin ve kullanın
- Gerekli olumlu beden dilini kullanın
- İletişim için gerekli mesafeyi ayarlayın
- Anne ile yüz yüze olun, göz teması kurun
- Her aşamada soru sorabileceğini belirtin.

II. Bebeği ilk kez görüyorsanız:

- Bebek bilgilerini kullandığımız kayıt sistemine girin
- Fizik muayene ile saptanan doğumsal bir anomalisi var mı? (AŞ2)
- Gelişimsel Kalça Displazisi risk faktörü varsa (kız bebek veya makat gelişse veya ailede GKD öyküsü varsa) USG'ye yönlendirin
- Üreme organlarını muayene edin (AŞ9)
- Daha önce D vitamini başlanıp başlanmadığını, kullanıp kullanmadığını sorgulayın

III. Anneye bebeğin herhangi bir sorununun olup olmadığını sorun

- Sorun yoksa izlem şemasına devam edin
- Sorun varsa duruma göre ilgili yönergeleri işleme sokun (AŞ13)

IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın

- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın
- Baş çevresini ölçün (Baş çevresi ölçümünde kafanın en büyük çapı kullanılır.
- Bebeği tartın
- Vücut ısısını ölçün (Y4)
- Bebeğin genel görünümüne bakın
 - ➔ Hareketli mi?
 - ➔ Canlı bir sesle ağlıyor mu? (Yukarıdaki her iki durumda cevap hayır ise hipotiroidi aklı gelmelidir:(Y2). Bunun dışında hipoglisemi, elektrolit bozuklukları ve enfeksiyon da benzer bulgular yapabilir.)
- Cildi muayene edin (AŞ7a, AŞ7b)
- Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ 8)
- Solunumu ve kalbi değerlendirin
- İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y9)
- Reflekslerini kontrol edin (Y5)
- Bebeğin işitmesini kontrol edin (Y7)
- Bebeğin görmesini değerlendirin (Y8b)

- V. Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y10a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını gözardı etmeyin (Y10b)
- VI. Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin
- VII. Bebeğin gelişimini "Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi (AŞ11a, AŞ11b)"ni kullanarak değerlendirin ve rehberi kullanarak destekleyin.
- VIII. Bebeği anemi yönünden değerlendirin (AŞ14)
- Anemisi varsa uygun yönergeleri kullanarak tedavi dozunda demir başlayın
 - Anemisi yoksa 4. aydan itibaren uygun yönergeleri kullanarak profilaktik dozda ücretsiz demir damlası verin
- IX. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
- Emzirme (AŞ5a-AŞ5b)
 - Gaz çıkarma tekniği, uyku (Y6), kundaklamanın zararları
 - Emzik ve biberon kullanmama, el yıkama
 - Önemli hastalık bulguları (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil, vs)
 - Bebek hijyeni
 - Bebeğin giysileri
 - Kazalardan korunma (Y11)
 - Bebeklerin yanında sigara içilmemesi gerektiği
 - Diş sağlığı (Y12)
 - Üreme Sağlığı
- X. Bebeğin aşılarını kontrol edin eksik aşılarını tamamlayın, aşı yan etkileri hakkında bilgilendirme yapın (Y3)
- XI. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin
- XII. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ13)
- XIII. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- XIV. Kontrol için randevu tarihini belirleyin

6, 9 ve 12. AY İZLEMLERİ

I. Anneyi ve bebeği karşılıayın ve uygun iletişimi kurun

- Anneyi ve bebeği nazik bir şekilde karşılıayın
- Gerekli mahremiyeti sağlayın
- Kendinizi tanıttın
- Annenin ve bebeğin adını öğrenin ve kullanın
- Gerekli olumlu beden dilini kullanın
- İletişim için gerekli mesafeyi ayarlayın
- Anne ile yüz yüze olun, göz teması kurun
- Her aşamada soru sorabileceğini belirtin.

II. Bebeği ilk kez görüyorsanız:

- Bebek bilgilerini kullandığınız kayıt sistemine girin
- Fizik muayene ile saptanan doğumsal bir anomalisi var mı? (Aş2)
- Üreme organlarını muayene edin (Aş9)
- Daha önce D vitamini başlanıp başlanmadığını, kullanıp kullanmadığını sorgulayın

III. Anneye bebeğin herhangi bir sorununun olup olmadığını sorun

- Sorun yoksa izlem şemasına devam edin
- Sorun varsa duruma göre ilgili yönergeleri işleme sokun (Aş13)

IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın

- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın
- Baş çevresini ölçün (Baş çevresi ölçümünde kafanın en büyük çapı kullanılır.
- Bebeği tartın
- 6. ay izleminde ve sonrasında bebeğin boyunu ölçün
- Vücut ısısını ölçün (Y4)
- Bebeğin genel görünümüne bakın
 - ➔ Hareketli mi?
 - ➔ Canlı bir sesle ağlıyor mu? (Yukarıdaki her iki durumda cevap hayır ise hipotiroidi akla gelmelidir:(Y2). Bunun dışında hipoglisemi, elektrolit bozuklukları ve enfeksiyon da benzer bulgular yapabilir.)
- Cildi muayene edin (Aş7a, Aş7b)
- Baş ve boyun muayenesi yapın (Aş 8)
- Solunumu ve kalbi değerlendirin
- Bebeğin işitmesini kontrol edin (Y7)
- Bebeğin görmesini değerlendirin (Y8b)
- Gelişimsel kalça displazisi muayenesi yapın

- V. Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y10a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını gözardı etmeyin (Y10b)
- VI. Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin
- VII. Bebeğin gelişimini “Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi (AŞ11a, AŞ11b)”ni kullanarak değerlendirin ve rehberi kullanarak destekleyin.
- VIII. Bebeği anemi yönünden değerlendirin (AŞ14)
- Anemisi varsa uygun yönergeleri kullanarak tedavi dozunda demir başlayın
 - Anemisi yoksa başvurduğu andan itibaren uygun yönergeleri kullanarak profilaktik dozda ücretsiz demir damlası verin
- IX. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
- ➔ Emzirme (AŞ5a-AŞ5b)
 - ➔ Uygun ek besinler(Y13), beslenme alışkanlığı kazandırma (Y14) Uyku (Y6)
 - ➔ Emzik ve biberon kullanmama, el yıkama
 - ➔ Önemli hastalık bulguları (AŞ13)
 - ➔ Bebek hijyeni
 - ➔ Bebeğin giysileri
 - ➔ Bebeklerin yanında sigara içilmemesi gerektiği
 - ➔ Diş sağlığı (Y12)
 - ➔ Kazalardan korunma (Y11)
 - ➔ Üreme Sağlığı
- X. Bebeğin aşılarını kontrol edin eksik aşılarını tamamlayın, aşı yan etkileri hakkında bilgilendirme yapın (Y3)
- XI. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin
- XII. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ13)
- XIII. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- XIV. Kontrol için randevu tarihini belirleyin